

Suvestinė redakcija nuo 2006-09-17 iki 2007-09-11

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1998, Nr. [33-882](#); Žin. 1998, Nr. [34-0](#), i. k. 0981100NUTA00000385

Nauja redakcija nuo 2005-05-27:

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin. 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S**

DĖL ŽEMĖS REFORMOS VYKDYMO KAIMO GYVENAMOJOJE VIETOVĖJE

1998 m. balandžio 1 d. Nr. 385

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (Žin., 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. 69-1735; 2000, Nr. [56-1649](#); 2001, Nr. [71-2524](#); 2002, Nr. [112-4974](#), Nr. [112-4975](#); 2004, Nr. [117-4371](#)) 15, 19 ir 21 straipsniais, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamus:

1.1. Žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje tvarkos aprašą;

1.2. Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą.

2. Nustatyti, kad:

2.1. Piliečiams, kurių norimas susigrąžinti natūra žemės sklypas nustatytąja tvarka yra skirtas ir naudojamas gyventojų asmeniniam ūkiui, pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [65-1558](#)) 4 straipsnio 8 dalies nuostatas suteikiamas didesnis žemės sklypas iš laisvos valstybinės žemės fondo. Piliečiai prašymus skirti padidintą žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai pateikia apskričių viršininčių administracijų žemės tvarkymo departamentų teritoriniams žemėtvarkos skyriams (toliau vadinama – žemėtvarkos skyriai) arba jų darbuotojams seniūnijose, kurių teritorijoje pageidauja gauti žemės sklypą.

2.2. Žemė, dėl kurios pateikti piliečių prašymai grąžinti ją natūra, tačiau šie piliečiai iki 2003 m. gruodžio 31 d. nepateikė nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančių dokumentų ir iki 2003 m. gruodžio 31 d. nesikreipė į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, priskiriama laisvos valstybinės žemės fondo žemei. Kitiems piliečiams nuosavybės teisės atkuriamos perduodant neatlygintinai šioje žemėje suprojektuotus žemės, miško sklypus ar vandens telkinius tik tuo atveju, jeigu pilietis pateikė prašymą grąžinti žemę natūra ir kreipėsi į teismą dėl praleisto termino pateikti nuosavybės teises ir giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus atnaujinimo arba iki 2003 m. gruodžio 31 d. kreipėsi į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, tačiau teismas savo sprendimu praleisto termino pateikti nuosavybės teises ir giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus neatnaujiną arba nenustato juridinę reikšmę turinčio fakto ir pilietis šio sprendimo įstatymų nustatyta tvarka neginčija.

2.3. Tais atvejais, kai galiojusių įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų nustatyta tvarka piliečiui buvo leista pirkti žemę, tačiau nustatytąja tvarka jam skirtas ir naudojamas žemės sklypas buvo įskaitytas į jam grąžinamos natūra žemės, miško arba perduodamo neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčio turėtajam žemės, miško sklypui plotą, šis žemės sklypas, už kurį sumokėta pinigais ar iki 1998 m. gruodžio 31 d. vienkartinėmis išmokomis, rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą formuojamas kitoje vietoje tokia pat tvarka kaip ir kitiems Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, pageidaujantiems pirkti valstybinę žemę.

2.4. Žemės reformos žemėtvarkos darbams priskiriami darbai ir paslaugos, susiję su žemės reformos žemėtvarkos projektų, kuriuose formuojami žemės, miško sklypai ir vandens telkiniai grąžinti natūra, perduoti, suteikti nuosavybėn neatlygintinai, parduoti ar išnuomoti, rengimu ir įgyvendinimu.

3. Įpareigoti apskričių viršininkus:

3.1. kontroliuoti žemės reformos darbus ir teikti Žemės ūkio ministerijai informaciją apie atliktą žemės reformos darbų kontrolę jos nustatyta tvarka ir terminais;

3.2. pavesti jų administracijų darbuotojams kartu su žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiančiais fiziniaisiais asmenimis ir juridinių asmenų bei Lietuvos Respublikoje įsteigtų Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių įmonių filialų specialistais ir įmonių, įstaigų bei organizacijų, suteikusių žemės sklypus tarnybinėms daloms, vadovais kasmet iki gegužės 31 d. nustatyti, kurie fiziniai asmenys patys nenaudoja jiems suteiktos asmeniniam ūkiui ar tarnybinėms daloms žemės pagal paskirtį (yra išvykę gyventi į kitą vietovę, ir ši žemė yra apleista ir nedarbama) teritorijose prie kaimo gyvenamųjų vietovių, kuriose asmeninio ūkio ar tarnybinių dalų žemės sklypai nesuformuoti parengtuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose;

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, *Žin.*, 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

3.3. patvirtinus žemės reformos žemėtvarkos projektus, teikti Aplinkos ministerijai pasiūlymus dėl laisvos valstybinės žemės fondo žemėje esančių miškų priskyrimo valstybinės reikšmės miškams.

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385

(Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2005 m. gegužės 23 d. nutarimo Nr. 564
redakcija)**ŽEMĖS REFORMOS VYKDYMO KAIMO GYVENAMOJOJE VIETOVĖJE TVARKOS
APRAŠAS**

1. Žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Aprašas) reglamentuoja žemės reformos vykdymą kaimo gyvenamojoje vietovėje gražinant, perduodant, suteikiant nuosavybėn neatlygintinai žemę, mišką ir vandens telkinius, parduodant arba nuomojant valstybinę žemę.

2. Prašymą suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte perduodamą ar suteikiamą nuosavybėn neatlygintinai žemės, miško sklypą ar vandens telkinį, taip pat prašymą suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte norimą pirkti ar suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte arba žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekte norimą nuomoti žemės sklypą (šio Aprašo 1 ir 2 priedai) asmenys pateikia apskrities viršininko administracijos žemės tvarkymo departamento teritoriniam žemėtvarkos skyriui (toliau vadinama – žemėtvarkos skyrius) arba jo darbuotojams seniūnijose. Kartu su prašymu suprojektuoti norimą pirkti žemės sklypą taip pat pateikiami dokumentai, nurodyti Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 236 (Žin., 2003, Nr. [18-780](#); 2004, Nr. 175-6483), 9.4–9.16 punktuose.

3. Žemėtvarkos skyrius ar jo darbuotojai seniūnijose prašymus išigyti privačion nuosavybėn žemės, miško sklypus ir vandens telkinius ar nuomoti žemės sklypus registruoja prašymų registravimo žurnaluose laikydamiesi Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. [5-211](#), 2005, Nr. 132-4773).

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

4. Žemėtvarkos skyriai ar jų darbuotojai seniūnijose prašymus, nurodytus šio Aprašo 2 punkte, prie prašymų pridėtus dokumentus ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo šių prašymų pateikimo perduoda pagal dokumentų perdavimo ir priėmimo aktą žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančiam fiziniam ir juridiniam asmeniui Lietuvos Respublikoje įsteigtam Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių įmonių filialui (toliau vadinama – žemės reformos žemėtvarkos projekto autorius).

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

5. Gražinami natūra žemės, miško sklypas ar vandens telkinys suformuojami žemės reformos žemėtvarkos projekte ir paženklinami vietoje. Gražinant žemės, miško sklypą ar vandens telkinį natūra į vienkiemius išskirstytose teritorijose, nereikalaujama žemės reformos žemėtvarkos projektų patvirtinimo. Žemės bendraturčių susitarimu žemė natūra gali būti gražinama atskirais sklypais. Žemės sklypų, suprojektuotų gražinti natūra bendrosios nuosavybės teise, padalijimo projektai rengiami piliečių lėšomis pagal Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisykles, patvirtintas žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 (Žin., 2004, Nr. [149-5420](#)).

6. Apskrities viršininkas patvirtina piliečių, pateikusių prašymus suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte gražinamus, perduodamus ar suteikiamus nuosavybėn neatlygintinai žemės, miško sklypus ar vandens telkinius, taip pat asmenų, pateikusių prašymus suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte norimus pirkti valstybinės žemės sklypus ir sugrupuotų pagal

Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (Žin., 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. 69-1735) 10 straipsnyje nustatytą eilę, sąrašą ir vietos spaudoje, apskrities viršininko administracijos interneto tinklalapyje bei seniūnijos, kurioje numatytas planavimas, skelbimų lentoje skelbia informaciją apie pradedamą rengti žemės reformos žemėtvarkos projektą, jo rengimo pradžią (nurodoma data), taip pat nurodo žemės reformos žemėtvarkos projekto autoriaus adresą ir telefoną.

Apie pradedamą rengti žemės reformos žemėtvarkos projektą taip pat informuojamos Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo 16.1–16.4 punktuose nurodytos institucijos.

7. Laisvos valstybinės žemės fondo žemė, dėl kurios nepateikti piliečių prašymai suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte grąžinamus, perduodamus arba suteikiamus nuosavybėn neatlygintinai žemės sklypus, parduodama asmenims, suformavus žemės sklypus žemės reformos žemėtvarkos projekte, arba nuomojama asmenims, suformavus žemės sklypus žemės reformos žemėtvarkos projekte ar žemės sklypų formavimo arba pertvarkymo projekte.

8. Žemėtvarkos skyrius sudaro fizinių asmenų, kurie nenaudojo jiems suteiktos asmeniniam ūkiui žemės pagal paskirtį (yra išvykę gyventi į kitą vietovę, ir ši žemė yra apleista ir nederbama), sąrašo projektą. Jame nurodoma fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, apylinkės tarybos sprendimo ar apskrities valdytojo įsakymo, kuriuo buvo suteikta žemė asmeniniam ūkiui, data ir numeris, žemės ūkio naudmenų plotas. Taip pat nurodoma apleistos ir nederbamos žemės sklypų plotas ir jų vieta.

Žemėtvarkos skyriaus vedėjo ir seniūno pasirašytas sąrašo projektas pateikiamas tvirtinti apskrities viršininkui. Šis sąrašas per 10 darbo dienų nuo jo patvirtinimo perduodamas žemės reformos žemėtvarkos projekto autoriui. Rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą, asmeninio ūkio žemės sklypai sąrašė nurodytiems fiziniams asmenims neprojektuojami.

9. Asmeninio ūkio žemės sklypų, kurie buvo nuolat naudojami iki 1993 m. gruodžio 31 d., ribos ir vieta rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą gali būti keičiamos toje šių naudojamų žemės sklypų užimtoje teritorijoje, jeigu šie pakeitimai leis sustambinti projektuojamus toje teritorijoje žemės sklypus ar sumažinti nuotolį iki jų naudotojų sodybų.

10. Į sugrąžinamos žemės plotą įskaitomas tokio pat dydžio žemės sklypas, nustatytąja tvarka skirtas piliečio asmeniniam ūkiui, išskyrus skirtus ir naudojamus piliečio asmeniniam ūkiui žemės sklypus, už kuriuos nustatytąja tvarka ir sąlygomis buvo įmokėtos įmokos. Piliečių, kuriems sugrąžinta žemė, arba kurie turi teisę susigrąžinti daugiau kaip 3 hektarus žemės ūkio naudmenų toje kadastro vietovėje, kurioje yra jų naudojama asmeninio ūkio žemė, naudojamas asmeninio ūkio žemės sklypas gali būti mažinamas iki apskrities viršininko sprendimu nustatyto dydžio ir įskaitomas į sugrąžinamos žemės plotą.

11. Privatizuojamame asmeninio ūkio žemės sklype esančių žemės ūkio naudmenų plotas kartu su naudojamos namų valdos žemės ūkio naudmenų plotu negali būti didesnis už fiziniams asmenims buvusios apylinkės tarybos sprendimu ar buvusio apskrities valdytojo įsakymu suteiktą asmeniniam ūkiui žemės plotą. Tais atvejais, kai fiziniai asmenys sutinka, kad vietoj naudojamų asmeniniam ūkiui žemės sklypų, esančių savininkų žemėje, būtų skiriami žemės sklypai iš laisvos valstybinės žemės fondo, skiriamo naujo žemės sklypo plotas gali būti didinamas iki 30 procentų naudojamo asmeninio ūkio žemės sklypo ploto.

Priedo pakeitimai:

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin., 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

Žemės reformos vykdymo kaimo
gyvenamojoje vietovėje tvarkos aprašo
1 priedas

(Prašymo pavyzdys)

(piliečio vardas ir pavardė)

(asmens kodas, adresas)

apskritis viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamento
savivaldybės žemėtvarkos skyriui

**PRAŠYMAS
SUPROJEKTUOTI ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTE
PERDUODAMĄ AR SUTEIKIAMĄ NUOSAVYBĖN NEATLYGINTINAI
ŽEMĖS, MIŠKO SKLYPĄ AR VANDENS TELKINĮ**

(data)

1. Prašau suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte:

1.1. perduodamą nuosavybėn neatlygintinai _____ ha žemės sklypą, _____ ha miško sklypą,
_____ ha vandens telkinį, esantį _____ savivaldybės _____
seniūnijos _____ kaime.

Savininkas _____ kaime,
(vardas ir pavardė)

_____ seniūnijoje, _____ savivaldybėje, nuosavybės teise
turėjo _____ ha žemės (iš jos žemės ūkio naudmenų _____ ha, miško _____ ha, vandens telkinių
_____ ha);

1.2. suteikiamą nuosavybėn neatlygintinai _____ ha žemės sklypą, _____ ha miško sklypą,
_____ ha vandens telkinį, esantį _____ savivaldybės
_____ seniūnijos _____ kaime.

Savininkas _____ nuosavybės teise
(vardas ir pavardė) (įrašyti reikiamą žodį: Lenkijoje, Vokietijoje)
turėjo _____ ha žemės (iš jos žemės ūkio naudmenų _____ ha, miško _____ ha, vandens telkinių
_____ ha).

2. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:

- 2.1. _____ ;
2.2. _____ ;
2.3. _____ .

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin., 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

Žemės reformos vykdymo kaimo
gyvenamojoje vietovėje tvarkos aprašo
2 priedas

(Prašymo pavyzdys)

(fizinio asmens vardas ir pavardė; juridinio asmens pavadinimas)

(asmens kodas, adresas; juridinio asmens kodas, buveinės adresas)

apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamento
savivaldybės žemėtvarkos skyriui

**PRAŠYMAS
SUPROJEKTUOTI ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTE
NORIMĄ PIRKTI AR SUPROJEKTUOTI ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS
PROJEKTE ARBA ŽEMĖS SKLYPŲ FORMAVIMO IR PERTVARKYMO PROJEKTE
NORIMĄ NUOMOTI ŽEMĖS SKLYPĄ**

(data)

1. Prašau suprojektuoti:

1.1. žemės reformos žemėtvarkos projekte norimą pirkti ____ ha žemės, ____ ha miško, ____
ha vandens telkinį _____
(nurodyti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, būdą ir pobūdį)

_____, esantį
_____, savivaldybės _____ seniūnijos _____ kaime;

1.2. žemės reformos žemėtvarkos projekte arba žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo
projekte norimą nuomoti ____ ha žemės sklypą _____

(nurodyti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį,
_____, esantį _____ savivaldybės _____
būdą ir pobūdį)

seniūnijos _____ kaime.

2. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:

2.1. _____ ;

2.2. _____ ;

2.3. _____.

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin., 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1998 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 385

(Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2005 m. gegužės 23 d. nutarimo Nr. 564

redakcija)

**ŽEMĖS REFORMOS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTŲ RENGIMO IR ĮGYVENDINIMO
TVARKOS APRAŠAS**

1. Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas reglamentuoja žemės reformos žemėtvarkos projektų turinį, sudėtį, rengimo, svarstymo, derinimo, tvirtinimo ir įgyvendinimo tvarką, taip pat planavimo proceso dalyvių tarpusavio santykius šio proceso metu.

2. Žemės reformos žemėtvarkos projektas pagal planuojamos teritorijos dydį ir sprendinių konkretizavimo lygį yra vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentas.

3. Teritorijų, kuriose bus rengiami žemės reformos žemėtvarkos projektai, ribas ir šių projektų parengimo terminus apskrities viršininko administracijos žemės tvarkymo departamento teritorinių žemėtvarkos skyrių (toliau vadinama – žemėtvarkos skyriai) teikimu nustato ir tvirtina apskričių viršininkai.

4. Žemėtvarkos skyriai pateikia žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims Lietuvos Respublikoje įsteigtų Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių įmonių filialams šiuos dokumentus:

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, *Žin.*, 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

- 4.1. valstybės išperkamos ir neprivatizuojamos žemės plotų planus su tekstine dalimi;
- 4.2. išvykusių kitur gyventi fizinių asmenų, kurie nenaudoja jiems suteiktos asmeninio ūkio žemės pagal paskirtį ir ją yra apleidę (nedirba jos), sąrašus;
- 4.3. turėtų žemės valdų planus;
- 4.4. specialiųjų žemės naudojimo sąlygų planus;
- 4.5. žemės ūkio naudmenų įvertinimo planus;
- 4.6. parengtas nuosavybės teisių atkūrimo bylas;
- 4.7. piliečių prašymus suteikti ar perduoti nuosavybėn neatlygintinai žemės, miško sklypus ar vandens telkinius, fizinių ar juridinių asmenų prašymus perduoti, išnuomoti žemės sklypus, taip pat prie prašymų pridedamus dokumentus;
- 4.8. kitus dokumentus ir kartografinę medžiagą;
- 4.9. nusaustų ir drėkinamų žemės plotų planus;
- 4.10. turimą informaciją apie parengtus ar pradėtus rengti detaliuosius planus ar kitus teritorijų planavimo dokumentus.

5. Žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis fizinis ir juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių įmonių filialas:

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, *Žin.*, 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

5.1. valstybės išperkamos ir neprivatizuojamos žemės planuose pažymi nustatytus naujus ar pasikeitusius:

5.1.1. neprivatizuojamų pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo (*Žin.*, 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. 69-1735) 13 ir 14 straipsnius žemės, miško sklypų ir vandens telkinių plotus bei ribas;

5.1.2. valstybės išperkamų pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (*Žin.*, 1997, Nr. [65-1558](#)) 12 ir 13 straipsnius žemės, miško ir vandens telkinių plotus bei ribas.

5.2. Žemės reformos žemėtvarkos projekte suprojektuoja:

- 5.2.1. kaimo gyvenamojoje vietovėje esančių namų valdų (sodybų) žemės sklypus;
- 5.2.2. fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantiems pastatams ir statiniams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingus žemės sklypus;
- 5.2.3. valstybinių ir visuomeninių įstaigų bei organizacijų pastatams, įrenginiams ir statiniams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingus žemės sklypus;
- 5.2.4. fiziniams asmenims suteiktus ir jų naudojamus asmeninio ūkio ir tarnybinių dalų žemės sklypus;
- 5.2.5. laisvos valstybinės žemės fondo plotuose esančius žemės sklypus, kuriuos iki Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo ne mažiau kaip dvejus metus iš eilės naudojo nustatytąja tvarka savo ūkius įregistravę ūkininkai ar žemės ūkio bendrovės;
- 5.2.6. valstiečio ūkiui suteiktus ir naudojamus žemės sklypus, kuriuos jų naudotojams pagal galiojusius teisės aktus buvo leista pirkti ir už juos sumokėta valstybės vienkartinėmis išmokomis iki 1998 m. gruodžio 31 d. arba pinigais iki 2001 m. rugpjūčio 17 dienos;
- 5.2.7. vietinės reikšmės keliams eksploatuoti reikalingus žemės sklypus;
- 5.2.8. laisvos valstybinės žemės fondo plotuose, nenaudojamuose žemės ūkio veiklai, žemės sklypus, kuriuos numatoma apsodinti mišku.
- 5.3. Žemės reformos žemėtvarkos projekte pažymi:
 - 5.3.1. visuomeninės paskirties ir bendrojo naudojimo teritorijų ribas;
 - 5.3.2. laisvos valstybinės žemės fondo plotus, kuriuos pagal parengtus ar pradėtus rengti teritorijų planavimo dokumentus numatoma naudoti kitai paskirčiai;
 - 5.3.3. ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriais ypač vertingų teritorijų, esančių valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 583 „Dėl ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriu ypač vertingų teritorijų, esančių valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, ribų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [82-2940](#)) patvirtintas ribas;
 - 5.3.4. valstybinių parkų, rezervatų ir draustinių ribas.
- 5.4. Žemės reformos žemėtvarkos projekte nustato suprojektuotų žemės sklypų pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, žemės naudojimo būdą ir pobūdį, suprojektuoja šiems sklypams siūlomus servitutus ir nurodo taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

6. Žemės sklypų ribos formuojamos pagal Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo metodiką, patvirtintą Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 (Žin., 1998, Nr. [43-1189](#); 2002, Nr. [96-4221](#), 2006, Nr. 45-1638).

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

7. Žemės reformos žemėtvarkos projektuose formuojamų žemės sklypų ribos ir vieta suderinamos su piliečiu, pageidaujančiu atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką, vandens telkinius, ar asmeniu, pageidaujančiu pirkti naudojamą žemės sklypą.

8. Žemės reformos metu valstybinės žemės sklypai nuomai projektuojami tik tose teritorijose, į kurias nepateikti piliečių prašymai suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte gražinamus, perduodamus ar suteikiamus nuosavybėn neatlygintinai žemės, miško sklypus ar vandens telkinius ir asmenų prašymai suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projekte norimus pirkti žemės ūkio paskirties žemės sklypus. Numatomi išnuomoti valstybinės žemės sklypai žemės reformos žemėtvarkos projektuose suprojektuojami pagal Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo metodiką arba žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektuose – pagal Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisykles, patvirtintas žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 (Žin., 2004, Nr. [149-5420](#)).

9. Į vienkiemius neišskirstytų kaimų teritorijose, kuriose buvo rėžių sistema, žemė gražinama tik suprojektavus šioje teritorijoje piliečių, susigražinančių žemę natūra, sklypų išdėstymą pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus.

10. Žemės sklypų ribos turi sutapti su stabiliomis kraštovaizdžio kompleksų ir objektų ribomis, upių, ežerų, tvenkinių ir kitų vandens telkinių krantais ar viduriu, miškų, kitų aiškių naudmenų (pelkių), valstybinės ir vietinės reikšmės kelių ir geležinkelių žemės ribomis, senomis ežiomis, gretimų žemės sklypų ribomis. Žemės sklypų ribos ir dydžiai taip pat nustatomi atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus (atskiris sklypais gali būti formuojami žemės plotai su natūraliomis žemės naudmenomis – pelkėmis, krūmais, šaltinynais, akmenynais ir kt.), žemės dirbimo sąlygas (lygumose – tiesiomis linijomis, kalvotose vietovėse – atsižvelgiant į reljefo pobūdį), istorinį paveldą (atsižvelgiant į buvusių dvarų, jų parkų, palivarkų ribas).

11. Kai grąžinamame natūra žemės sklype yra įsiterpęs žemės sklypas, naudojamas arba nuomojamas asmenų nuosavybės teise turimiems pastatams ir statiniams (statomiems ar pastatytiems), taip pat poilsiaviečių pastatams ir statiniams (statomiems ar pastatytiems) eksploatuoti, ir šiuos žemės sklypus piliečiai pageidauja susigrąžinti natūra, žemės reformos žemėtvarkos projekte atskiru žemės sklypu suformuojami šiems pastatams ir statiniams (statomiems ar pastatytiems) eksploatuoti reikalingi žemės sklypai.

12. Asmeninio ūkio žemės sklypai paprastai projektuojami piliečių turėtoje žemėvaldoje, jeigu ši yra asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje. Asmeniniam ūkiui ir tarnybinėms daloms skirtoje teritorijoje žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo principai aptariami šių žemės sklypų naudotojų ir kitų suinteresuotų piliečių susirinkimuose, kuriuos sušaukia žemėtvarkos skyriai.

13. Rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje, sklypų vietos ir ribos gali būti keičiamos atsižvelgiant į asmeninio ūkio žemės sklypų naudotojų ir kitų piliečių susirinkimo išvadas be suderinimo su konkrečiais asmeninio ūkio žemės sklypų naudotojais, jeigu:

13.1. prie vienkiemių jų savininkams suformuojami grąžinami natūra ne mažesni kaip 3 hektarų žemės ūkio naudmenų sklypai;

13.2. apskrities viršininko įsakymu sumažinamas asmeniniam ūkiui naudojamas žemės sklypas piliečiams, kurie susigrąžina nuosavybėn daugiau kaip 3 hektarus žemės ūkio naudmenų toje kadastro vietovėje, kur yra jų naudojama asmeninio ūkio žemė.

14. Asmenys savo nesutikimą ir pretenzijas dėl suprojektuotų žemės sklypų vietos bei ribų per 15 darbo dienų nuo projekto derinimo su jais raštu pateikia žemėtvarkos skyriams, kurie privalo per 15 darbo dienų nuo pretenzijų pateikimo jas išnagrinėti. Jeigu nustatoma, kad asmenų pretenzijos pagrįstos, žemėtvarkos skyrius įpareigoja žemės reformos žemėtvarkos projekto autorių jį patikslinti.

15. Žemės reformos žemėtvarkos projektų svarstymą su visuomene Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 (Žin., 1996, Nr. [90-2099](#); 2004, Nr. 112-4189), nustatyta tvarka organizuoja žemėtvarkos skyrius, dalyvaujant žemės reformos žemėtvarkos projekto autoriui.

16. Parengti žemės reformos žemėtvarkos projektai derinami su:

16.1. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu;

16.2. Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos;

16.3. savivaldybės administracijos direktoriumi;

16.4. miškų urėdija;

16.5. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, jeigu projektuojami grąžinti, suteikti nuosavybėn neatlygintinai, perduoti ar parduoti žemės sklypai yra pasienio zonose;

16.6. Geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, jeigu projektuojamoje teritorijoje yra išžvalgytų nenaudojamų naudingųjų iškasenų telkinių;

16.7. Automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, jeigu projektuojami perduoti, suteikti nuosavybėn neatlygintinai, parduoti ar nuomoti žemės, miško sklypai yra magistralinių, krašto, rajoninių kelių apsaugos zonose.

17. Atlikus privalomas procedūras, nustatytą tvarka parengti žemės reformos žemėtvarkos projektai teikiami tvirtinti apskrities viršininkui.

18. Apskritis viršininko patvirtinti žemės reformos žemėtvarkos projektai pagal priėmimo ir perdavimo aktą perduodami žemėtvarkos skyriui ir registruojami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 721 (Žin., 1996, Nr. [60-1417](#); 2004, Nr. [165-6035](#)), nustatyta tvarka.

19. Žemės reformos žemėtvarkos projektai, kuriuose suformuoti žemės, miško sklypai ir vandens telkiniai pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eilę, įgyvendinami Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo metodikos nustatyta tvarka.

20. Žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis fizinis ir juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių įmonių filialas paženkliną žemės sklypus ir parengia Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatyme (Žin., 2000, Nr. [58-1704](#); 2003, Nr. [57-2530](#)) nustatytus duomenis, kurių reikia žemės sklypui įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

21. Žemėtvarkos skyriai rengia šiuos žemės, miško sklypo ar vandens telkinio nuosavybės ar nuomos teises patvirtinančius dokumentus:

21.1. apskričių viršininkų sprendimus dėl žemės, miško sklypų ir vandens telkinių sugrąžinimo, perdavimo arba suteikimo nuosavybės neatlygintinai;

21.2. valstybinės žemės pirkimo-pardavimo sutartis;

21.3. valstybinės žemės nuomos sutartis.

22. Žemėtvarkos skyriai asmenims išduoda šiuos dokumentus:

22.1. sprendimus dėl žemės, miško sklypų ir vandens telkinių sugrąžinimo, perdavimo arba suteikimo nuosavybės neatlygintinai;

22.2. įgytų privačios nuosavybės žemės, miško sklypų ir vandens telkinių arba išnuomotų ar suteiktų panaudai žemės sklypų planus;

22.3. specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, taikomų įgytiems privačios nuosavybės žemės, miško sklypams ir vandens telkiniams arba išnuomotiems ar suteiktiems panaudai žemės sklypams, aprašymą.

23. Vietovėje paženklintos privačios žemės, miško sklypų ribos vėliau, atliekant kadastrinius matavimus, nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklų koordinates valstybinėje koordinacių sistemoje ar su šia sistema susietose vietinėse koordinacių sistemose, nekeičiamos, o už nustatytą žemės, miško sklypo ploto skirtumą, neviršijantį leistino matavimo tikslumo, nustatyto Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo metodikoje, valstybei arba privačios žemės savininkui nekompensuojama.

24. Jeigu atlikus žemės sklypo kadastrinius matavimus nustatoma, kad žemės, miško sklypo ploto skirtumas viršija leistiną matavimo tikslumą ir išmatuoto žemės, miško sklypo plotas yra mažesnis, šio žemės, miško sklypo savininkui apskrities viršininko įsakymu kompensuojama perduodant atitinkamai žemės ar miško sklypą, suformuotą kadastro vietovės, kurios teritorijoje yra šis privačios žemės ar miško sklypas, žemės reformos žemėtvarkos projekte laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos žemės sklypų formavimo eilės. Jeigu šios kadastro vietovės teritorijoje nėra laisvos valstybinės žemės ar miško, perduodamas žemės ar miško sklypas formuojamas to rajono (savivaldybės), kurio teritorijoje yra šis privačios žemės, miško sklypas, kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekte.

Apskritis viršininkui išleidus įsakymą, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 (Žin., 2002, Nr. [41-1539](#), 2005, Nr. 80-2899), nustatyta tvarka patikslinami Nekilnojamojo turto kadastru esantys privačios žemės, miško sklypo kadastriniai duomenys ir į Nekilnojamojo turto kadastrą įrašomi perduoto žemės, miško sklypo duomenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

25. Jeigu atlikus įsigyto nuosavybės žemės, miško sklypo kadastrinius matavimus nustatoma, kad žemės, miško sklypo ploto skirtumas viršija leistiną matavimo tikslumą ir išmatuoto žemės, miško sklypo plotas yra didesnis, ploto skirtumas perduodamas nuosavybės neatlygintinai atkuriant nuosavybės teises ar parduodamas šio žemės, miško sklypo savininkui.

Tuo atveju, kai savininkas atsisako pirkti šią didesnę žemės, miško sklypo dalį, šis plotas priskiriamas laisvos valstybinės žemės fondui.

26. Priėmus sprendimus dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ar vandens telkinį atkūrimo, žemėtvarkos skyrius per 14 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo perduoda nuosavybės teisių atkūrimo bylą Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui, kuris Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų nustatyta tvarka žemės sklypų duomenis įrašo į Nekilnojamojo turto kadastrą.

Priedo pakeitimai:

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin., 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [527](#), 2002-04-15, Žin., 2002, Nr. 41-1532 (2002-04-19), i. k. 1021100NUTA00000527

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 "Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [564](#), 2005-05-23, Žin., 2005, Nr. 66-2359 (2005-05-26), i. k. 1051100NUTA00000564

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 "Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [879](#), 2006-09-12, Žin., 2006, Nr. 98-3809 (2006-09-16), i. k. 1061100NUTA00000879

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 "Dėl žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje" pakeitimo